

Aking ina

Nobela ni **FAUSTO J. GALAURAN**

Ika 24 na labas

NANG gabi ring yaon, samantalang nagaganap ang malubhang pangyayari sa tahanan ni Don Federico, sa loob naman ng silid ni Donya Salud ay naghahari ang kapayapaan. Ang matanda ay matahimik na nakahilig sa isang silyon, nakapikit ang mata at matamang binubulay sa sarili ang nagdaang mga araw nang siya'y nabubuhay pa sa kadiliman. Si Mercedes naman ay nakaupo sa lapag sa tabi ng matanda at malakas na binabasa ang isang bilang ng pahayagang panghapon. Naging ugli na ng dalaga, kahi't na nagbalik ang paningin ng matandang ale, na basahan ito ng mga balita.

Si Danilo naman ay nakatayo sa durungawan, matahimik na humihitit ng isang sigarilyo at tila nag-iisip ng malalim. Sa gawing sulok ng silid, ang kanilang radyo ay bukas at kasalukuyang nagpaparinig ng isang malambing na kundiman sa palatuntunan.

—Nakatulog na yata ang tiya.—ang mahinang wika ni Mercedes nang makitang matagal na nakapikit ang matanda.

—Gabi na kasi eh...—ang tugon ni Danilo na minasdan ang relos na pangkamay.

—Hindi, mga anak.—ang pakli ng matanda na ngumiti at saka idinilat ang mga mata.—Nakapikit man ako ay hindi ako nakakatulog. Sige Mercedes, ituloy mo ang pagbasa.

—Ito po'y tungkol sa mga

Huk, tiya

Salud.—At saka mu-

ling tinunghayan ang pahayagan.

—Ituloy mo, anak...

—Alinsunod sa kalihim ng kagawaran ng tanggulang pambansa, ay puspusang sinisikap ngayon ng hukbo ang pagbabalik ng kapayapaan sa Pilipinas, at....

—Mercedes,—ang wika ng matanda na tinutop ang dibdib.

—Bakit po, Tiya? Napapano kayo...?

—Nagsisikip ang dibdib ko... Tila may sumaksak sa aking puso...

—Kukuha ako ng inumin, mama—ang wika ni Danilo na noon din ay tumakbo sa labas at nagpautos ng inumin sa alila.

—Parang hindi ako makahinga, Mercedes.—Daging ng matanda na tutop-tutop ang tapat ng puso.

—Humilig kayong mabuti, Tiya... Baka kaya dahil sa inyong kinaatn kanginang hapon ah..

—Marahil nga anak... Nguni't, tila ako nakarinig ng isang tawag na galing sa malayo na siyang nagpakaba ng aking puso at nagpasi-kip ng aking dibdib.

—Isang tawag?—Ang patakang usisa ni Mercedes.

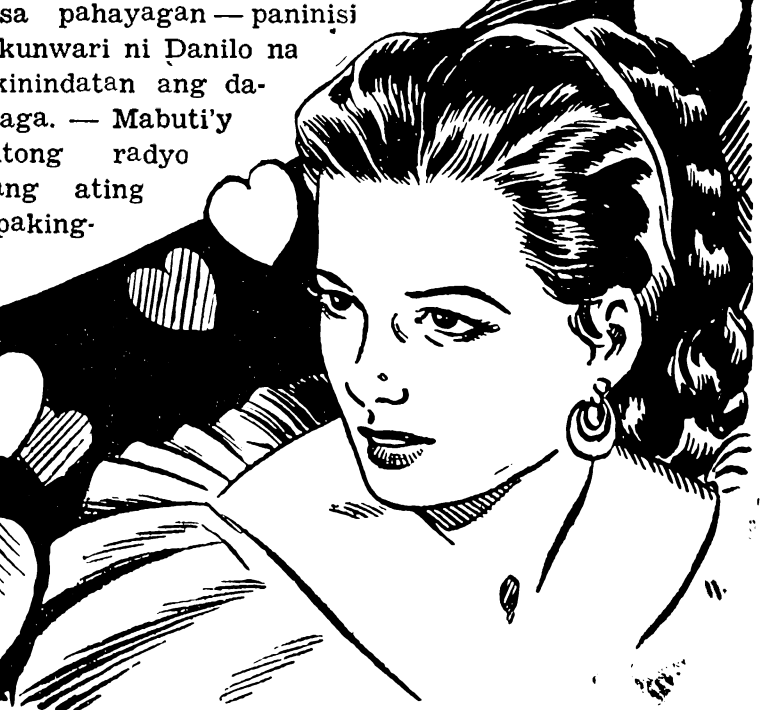
—Oo, tila may bumulong sa aking tainga, ako'y natulig at...

—Mama,—ang lapit ni Danilo.—Narito ang inumin... Malamig iyan, upang maalis ang pagsisikip ng inyong dibdib.

—Salamat, mga anak...—at lumagok ng ilang lagok ang matanda.

—Kundangan kasi eh, panay na pampatakot ang nababasa mo sa pahayagan—paninisi kunwari ni Danilo na kinindatan ang dalaga. —Mabuti'y itong radyo

ang ating paking-

MAR C. SANTIAGO

**Nasugpo Man Ang Suwail
Sa Masamang Mga Hangad,
Ang Kamay Na Nagparusa'y
Hindi Naman Maibunyag.**

gan. Kay gaganda ng tugtugin. Lumapit sa radyo ang binata at saka inilakas. Isa nga namang magandang kundiman ang ina-awit. Si Donya Salud ay tila natakahimik. Nakapikit ang mata, ang kamay ay nakasapo sa tapat ng puso at tila nakikinig sa tugtuging yaon. Si Mercedes naman ay hindi umaalis sa tabi, samantalang si Danilo ay payapang nagmamasid.

"Mga giliw naming nakikinig—ang malakas na wika ng taga-

na tila na'idlip.

"Natuklasan ng pulisya ang isang patayan na kinasasangkutan ng isang lider pulitiko at kilalang mangangalakal sa siyudad na si Don Federico Guevarra na

natagpuang naghihingalo at halos wala nang buhay dahil sa tatlong maririrang saksak sa kanyang dibdib sa loob ng kanyang sariling tahanan. Sa kanyang tabi ay natagpuan din ang isang

lalaking ayon sa pagkakilala ng pulisya ay isang pinalayang pansamanta sa piitan. Ang lalaking natagpuang bangkay ay si Pedrong Maton. Si Don Federico Guevarra ay dinala sa pagamutan nguni't hindi nagtagal at nalagutan din ng hininga. Bago namatay ang kilalang lider pulitiko ay inamin niya na siya ang may gawa ng sulat ng pagtatapat (Sundan sa pahina 55)

pagpakilala sa radyo.—Itigil nating sumandali ang iba pang bilang ng aming palatuntunan upang pahatdan kayo ng lalong sarawang balitang kapangyayari lamang sa loob ng ilang sandaling nakaraan. Nagimbal ang buong Maynila sa natuklasang krimen ngayong gabi...

Nagkatinginan sina Mercedes at Danilo, samantalang ang matanda ay patuloy sa di pag-imik

—NGUNI'T,
DAN... BAKIT MUKHANG BALISANG BALISA KA?... SA HALIP NA IKAW AY MAPAYAPA DAHIL SA PAGKASAWI NG TAONG UMUUSIG SA IYO, AY...

Fausto. —Si Porong ito, hindi ba? Nguni't bakit Rogelio de la Riva ang ibinigay na pangalan? Hindi bale. Makita mo't mabibityay ang taong iyan.

—Salamat, —at noon lamang napangiti si Masing. —Nguni't —at hinawakan ni Masing sa bisig si Fausto at saka inilapit ang bibig sa tainga ng detektib. —Kailangan pa bang makilala ni Nita ang kanyang Ama?

—Huwag, huwag mong gagawin yaon, Masing, —pasigaw na wika ni Fausto. —Huwag mong bigyan ng maulap na alalahanin ang hinaharap ng bata.

Dadalawang linggo lamang ang lumipas, at isang pahayagan ang dala ni Fausto kay Masing.

—Nariyan ang hinhihintay mong simula ng maganda kong hinaharap.

Tinutunghayan ni Masing ang pahayagan, subalit ang nasa isip ay ang hindi niya maunawaang sinabi ni Fausto. Datapuwa't nanggipuspus din siya nang makita sa larawan na umilyak si Porong sa loob ng pinaglitisang hukuman. Ang naging hatol kay Porong at sa babaing dumukot kay Nita ay ang bitayin sa silya elektrika.

—Ngayon, Masing, —nakikiuwap ang tinig ni Fausto.

—Anong ngayon? —at napatungo si Masing.

—Ano ngayon ang maisasagot mo sa una't huling liham ko sa iyo? Wala na si Porong sa ating landas.

Napatawa si Masing. Sinasagot si Fausto ng kanyang mapupungay na mga titig na ang hinhihintay na kaligayahan ni Fausto ay napipinto na.

WAKAS

AKING INA

(Buhat sa pahina 31)

na kumikilala sa pagkawalang sala ng isang takas na kriminal at ni Pedrong Maton.

—Dyos na maawain... —Ang nasambitla ni Mercedes na napalapit kay Danilo na noon naman ay maputlang maputlang nagmamalas sa radyo. —Dan... Dan...

—Oo, Mercedes... Narinig ko...

Marahang pinihit ang susian ng radyo upang ipinid... Nagsikip ang kanyang dibdib. Malalaking butil ng pawis ang sumipot sa kanyang noo. Nagtungo sa durungawan at saka huminga ng malalim...

—Dan, —ang lapit sa kanya ni Mercedes na sinundan siya sa bintana... —Namatay daw si

Don Federico.

—Iyan ang balita sa radyo, Mercedes, nguni't...

—Kung gayon, wala nang uusig sa iyo, ano?... Binanggit ang kanyang pagtatapat, ikaw at si...

—Mercedes... —at minasdan ng binata ang matandang ina na tila tuluyan nang natahimik at naidlap matapos dumaing ng saktit ng dibdib.

—Nguni't, Dan... Bakit, mukhang balisang balisa ka?... Sa halip na ikaw ay mapayapa dahil sa pagkasawi ng taong umuusig sa iyo, ay...

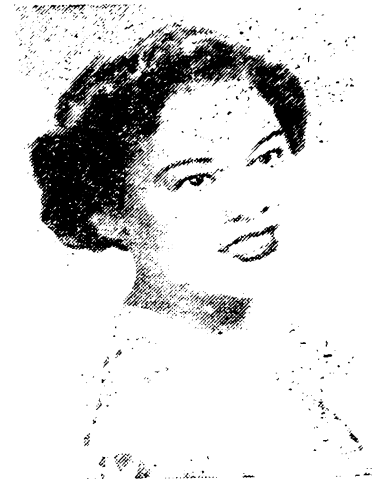
—Natupad din niya ang malaon na naming pinangarap... —ang tila wala sa loob na salita. —Siya ang nagtagumpay, tinubos niya ng buhay ang aming kalayaan...

—Dan, anong luha iyan? —pansin ni Mercedes na nakatitig sa mukha ng binata na unti-unting nahihilam sa luha.

—Halika, halika rito sa balkon... —At kinawit ang bisig ng dalaga at sila'y nagtungo sa kalapit na pintuan.

—Dan, hindi kita maunawaan... Bakit ka nagkakaganayan...

Pagdating nila sa balkon, si Danilo'y bglang napaupo sa isang likmuan, tinutop ang mukha ng dalawang palad at saka na-

Bb. NORMA P. TORRES

Ang maganda't mayuming dilag na nagdiwang ng kanyang mauwalhatang kaarawan noong nakaraang Nobiyembre 22. Maligayang bati, Norma. M.J.J.

pahikbi....

—Pedro, anong buti mo sa akin...

—Dan, —at napakapit si Mercedes sa bisig ng binata.

—Mercedes, ngayon mo mata-tatap ang lahat... —at minasdan may luha sa mata ang dala-

ITO AY MASARAP NA PALAMAN ANG FRESCO HAM FLAVOR

Pinukamabuti para —
sa **TINAPAY — SANWICHES —**
PUTO at BIBINGKA

Inihanda sa Malinis na Paraan
Maglaán lagi kayo ng **FRESCO HAM FLAVOR**

Tanging Tagapamahagi:

T. H. MANUFACTURING ...TANGGAPAN 1019 ARLEGUI ST. - TEL. 2-73-25

Isang tagpo ito sa pelikulang "TEXAS" (ang manok na nagsasalita) na likha ng SAMPAGUITA PICTURES. Pinangungunahan nina Pancho Magalona at Linda Estrella. Direksiyon ni Armando Garces. Sa larawan ay mapansin niyong nag-aaway sina Pancho at Martin Marfil. Nakamasid si Linda Estrella. Kasama ang ilang ekstra.

Si Boy Francisco at Corazon Rivas sa pelikulang "Sawa Sa Lumang Simboryo" ng P.Premiere Productions. Ang karamihan ng mga tagpo sa pelikulang ito ay kuha sa Sta. Maria, Ilocos Sur. Ang nagsisiganap ng mga pangunahing papel ay sina Jose Padilla, Jr. at Anita Linda sa ilalim ng pamamahala ni direktor Gerardo de Leon. Kasalukuyang itinatanghal sa sine LIFE.

gang kaharap. —Sa hardin, noong alisin natin ang takip sa mata ng iyong tiya. natatandaan mo bang inabutan mo akong nakahandusay sa tama ng isang malakas na suntok sa pangá?...
—Oo, bakit?...

—Ang taong sumuntok sa akin ay si Pedro, si Pedrong Maton. Pinil't ko siyang magbalik dito, at nang inyong makilala. Tumanggi siya at nang ayaw kong bitiwan ay s'nuntok niya ako... At na-

gunita mo ba ang lalaking nasa dilim nang ihatid natin sa tabi ng bintana ang iyong ale upang ipatanaw sa lalaking iyon? Ang lalaking ang sabi mo nga'y kumaway pa sa akin, hindi ba?...

—Oo, Dan...
—Iyan ay si Pedro din... si Pedrong Maton. At narinig mo sa radyo na siya ang natagpuang bangkay, kamamatay lamang kangina?
—Oo Dan...

Ang Lupon ng mga Gobernador ng RFC nang ipinagpaparangalan sa kanila ang Kyowa-Engelberg Rice Huller-Polisher sa buhwagan ng Pacific Star, Inc., 1004 R. Hidalgo, Kiyano. Buhat sa hanay sa unahan: Inhenyero ng PACSTAR, Pangulong Placido Mapa, Tagapamahalang Panlahat ng PACSTAR George H. Wegwitz, at mga Gobernador Lino J. Castillejo at Carlos Rivilla. Dumalo sa pagpaparangalan nguni't hindi nakasama sa larawan sina Gobernador Eugenio Ealdama at Ludovico Hidrosollo.

—Ngayon ako naniwala sa lukso ng dugo at sa lipad ng ala-ala. Mercedes, kangina, kang'na nang payapa kang bumabasa ay biglang sumakit ang dibdib ng iyong tiya, parang sinaksak ang kanyang puso hindi ba?

—Oo, at sinabi niya sa aking tala nakarinig siya ng bulong na kanyang ikinatulig at siyang nagpasikip ng kanyang dibdib.

—Sapagka't nang mga sandaling yaon si Pedrong Maton ay naghihigangalo. Kaipala nang mga saglit na yaon, si Pedro'y walang huling gunita kungdi ang iyong tiya Salud.

—At bakit magkakagayon, Dan?...

—Mercedes, si Pedrong Maton, ang kilabot na kriminal noong araw ay walang iba kung di ang iyong pinsang buo, ang anak ng iyong tiya Salud, si Danilo Adriatiko!...

—Diyos na maawain!... —ang pahingal na wika ni Mercedes.

—Tutoo ba ang sinabi mo sa akin, Dan?

—Oo... Kabilinbilinan sa akin na huwag kong sabihin sa inyo ang bagay na ito. Na maghihintay siya ng pagkakataon hanggang hindi natutupad ang kanyang paghihiganti sa taong naglubog sa kanya sa kasalanan, sa taong nagpasok sa amin sa bilanguan upang matakpan lamang ang sarili niyang kabuhungan.

Kinausap ko siya sa hardin, ibig lamang daw niyang malaman kung nagbal'k na ang liwanag sa mata ng kanyang ina. Ipatanaw lamang daw sa kanya... At siya nga nating ginawa... Ngayon, tinubos niya ng buhay ang paghihiganti... Kaawa-awang Danilo!...

Hindi makaimk si Mercedes...
—Ngayon, wala nang nalalabi sa akin kungdi ipagpatuloy ang ating balak na pagdadaos ng kasayahan, at pagkatapos ng lahat ay saka natin sabihin sa iyong tiya ang tunay na katotohanan...

—Dan, lalong nagtumibay ang aking pagtingin at paghanga sa iyo... Sa g'nawa mong pag-iingat sa lihim ng aking pinsan, sa kabila ng kanyang inabot na kasawian sa lipunan, ay ikaw, ikaw ang tumubos sa aming pangalan, ikaw ang nagbigay ng karangalan sa ala-ala ni Danilo. Kailangan ka na ngayong magpatuloy...

—Mercedes, ang ala-ala sa isang kaibigang yumao ay napa-dakila sa akin... Ayoko nang magdalawang mukha... Kung ako'y ma'ari pang mabuhay sa mundong ito, ibig ko ang aking sariling pangalan na hindi hiram sa iba... Tapus na ang aking tungkulin...

Sasagot pa sana si Mercedes, nguni't siyang pagkarinig niya ang tinig ng kanyang ale. Nagt'n-

BAYANI INSTITUTE OF FASHION
1878 Juan Luna, 3 Roxasago (few blocks from Pritil Bridge)
Enrollment going on. Day and Night classes
DRESSMAKING — EMBROIDERY
See or write the directress — **DR. BELEN C. BAYANI**

Kuha ang larawang ito sa tahanan ng mga PEREZ-VERA sa Quezon City noong nakaraan kaarawan ni Dr. Perez. Makikita ang mga "BOSS" sa ngayon at sa hinaharap ng SAMPAGUITA PICTURES. Kaliwa-pakanan: Gnz. Azucena V. Perez kalong ang bunsong si Roberto. Georgina, Pepito, Marichu at ang mabait at simpantikong Dr. J. B. Perez.

Sa larawan ay mapapansin na kapuwa masaya at nangakangiting pumapanhik sa eroplano sina Hukom at Gnz. Jose O. Vera. Nag-iwan sila ng mga ngiti ng kasiyahan sa lahat ng taga Sampaguita, na nakipaghatid sa kanilang pag-alis noong Setyembre 24, 1952.

dig si Dan.

—Tinatawag ka ng iyong Tiya Salud, Mercedes... —wika ni Dan.

—Ng iyong ina, Dan... —pagtutuwid ng dalaga na nakatingin sa binata. —Itinalaga ng langit, Dan, na ikaw ang tumungkol sa tungkuling iniwang ng aking pinsan, Hindi ka na makatatanggi... Kaipala, sa kabilang buhay ay iyan din ang nais sa iyo ni Danilo... Kung hindi gayon, kaipala'y sumang-ayon siya sa iyo sa loob ng hardin at hindi niya inabot ang ganitong kasawian...

—Mercedes, saan ka naroon? —ang malakas na tawag na kanyang narinig.

Sabay pa silang nagbalik sa silid ng ina... Nakita nilang ito'y nakaupo at gising na gising.

—Tiya, may ka'langan ba kayo?...

—Wala naman... —tugon ng matanda. —Para lang akong sinagilahan ng takot dito. Ako pala'y nakatulog ng ilang sandali... Bigla akong naalimpungan sapagka't-tila may isang lalaking lumapit sa akin at humalik sa aking noo, sabay ang salitang... "AKING INA...!"

Nagkatinginan si Dan at si Mercedes...

—Tinawag ko siya. —patuloy ng matanda. — Tinawag ko si-

yang arak ko... Nguni't... saka ako nagising... Nang linguinin ko, wala pala kayo ni Dan sa silid at ako'y nag-iisa lamang...

—At natakot na kayo, mama?... —tanong ni Dan.

—Oo, anak ko... —Nangarap lang kayo, Mama... —ang wika ni Dan na lumapit sa ina at hinagkan sa noo.

—Oo nga... Nguni't para kong nakitang lumapit ka sa akin, Dan. Na... na... duguan ang iyong damit na tila galing sa isang pakikipag-away... Ang halik mo noon ay mainit, tila nagbaga ang aking noo, kaya't ako'y nagising...

—Kumusta po ang pagsisikip ng inyong dibdib, tiya...

—Naal's na, Mercedes. Malatang malata lamang ako...

—Ihahatid ko na kayo sa inyong hihigan. Hatinggabi na po ah...

—Ooo, mga anak... Dan, huwag kang lalayo sa akin... Nanganamba ako sa aking napanaginip na iyon... Baka magkatotoong ikaw ay...

—Huwag kayong mag-ala-ala, Mama...

Inihatid nila ang matanda sa kama at haos magkapanabay d'ng umalis ang dalawang magkasintahan sa silid....

—Ngayon, Mercedes, naniwala ka na sa akin?

—Dan, pati ako'y kinikilabutan sa sinabi ng Tiya...

—Iyan ay kaluluwa ni Danilo, Mercedes, na bago puma langlang sa himpapawid ay dumalaw muna sa kanyang ina... Iyan ay halik sa noo ng isang anak na yumao...

—Sukat, sukat na, Dan... Baka hindi ako makatulog...

—Ito naman ang halik ng isang buhay na malapit na ring umalis.

—At saka hinagkan sa labi ni Dan ang giliw na katabi.

—Dan...

—Matulog ka na, Mercedes... Mamaya pa ako magpapahinga...

(ITUTULUY)

Holiday Seasoning

Isang dakilang biyaya ukol sa mga ginang sa paghahanda para sa kapistahan. Ang R-P Seasoning ay nagdudulot ng sarap sa mga ibon, karne at sa mga pagkaing dagat.

R-P SEASONING

HANAPIN ANG PULANG ETIKETA

CHOA THIAN SIU

427-429 Sto. Cristo, Manila

Tel. 2-72-20

Abangan ang

Lalong Makapal at Lalong Magandang

TANGING BILANG NA PAMASKO

NG

BULAKLAK